

بررسی علل زوال و مرگ درختان بادام در نواحی مرکزی ایران

احمد حیدریان

بخش تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، مرکز تحقیقات کشاورزی شهرکرد

طی سال های ۷۸-۱۳۷۵ مطالعه‌ای روی علل زوال و مرگ درختان بادام در نواحی مرکزی ایران انجام شد. نتایج حاصل از این مطالعه مشخص نمود که علاوه بر زیان‌های آفات و مشکلات آگرونومیکی، زوال و مرگ درختان بادام غالباً مرتبط با پژمردگی ورتیسیلیومی و قارچهای عامل پوسیدگی طوقه و ریشه می‌باشد. علائم ورتیسیلیوم بصورت پژمردگی، قلب سیاه، نکروز آوندی و در نهایت زوال و مرگ است که غالباً با گرم شدن هوا شروع و در تابستان به اوج خود میرسد. *Verticillium dahliae* در اوایل تابستان براحتی از بافتهای آلوده قابل جداسازی بود و بیماریزایی آن نیز روی نهال های ۲ ساله مامایی پس از ۶ ماه به اثبات رسید.

در نواحی مرکزی ایران قارچهای عامل پوسیدگی طوقه و ریشه از مهمترین علل زوال و خزانه‌ها و باغات می‌باشند. آزمایش‌های بیماریزایی نشان داد که سه گونه قارچ *Rosselinia* *Armillaria mellea* و *necatrix. Phytophthora cactorum* روی نهال های ۲ ساله مامایی بیماریزا هستند و علائم زوال و مرگ را ایجاد می‌کنند. همچنین غالب جداپه‌های *Tiarosporella solani*; *Fusarium spp phaseolina*; *Rhizoctonia* نیز تا حدودی روی ریشه‌های بادام بیماریزا بودند و علائم را بصورت خفیف ایجاد کردند. بیماریزایی گونه‌های فوزاریوم بستگی به رطوبت خاک داشت که در رطوبت‌های پایین و اعمال تنش‌های رطوبتی بیماریزایی آنها نیز ثابت گردید.